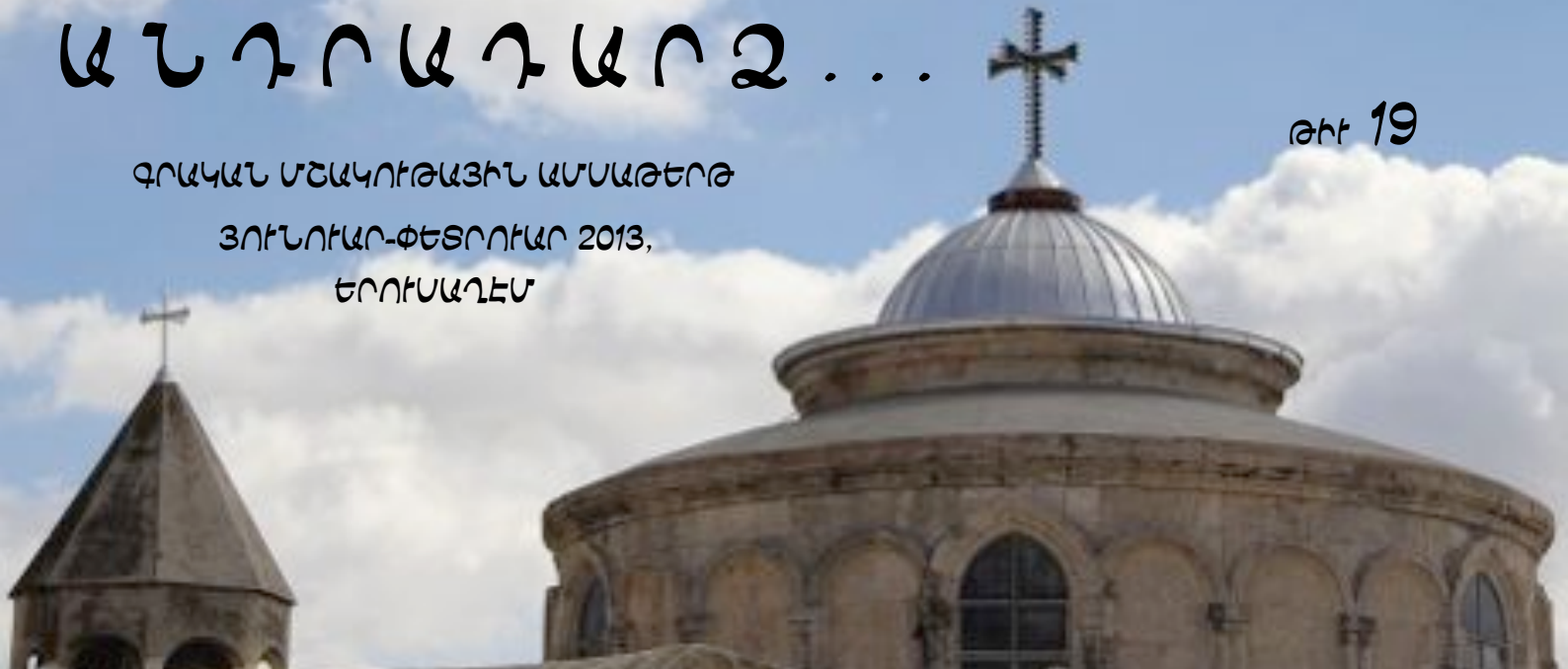

ԳՐԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ
ՅՈՒՆՈՒԿԱՐ-ՓԵՏՐՈՒԿԱՐ 2013,
ԵՐՈՒՄԱՂԵՄ

Օրհնեալ է Աստուած.
Գովեալ է Աստուած.
Փառաւորեալ է Աստուած.

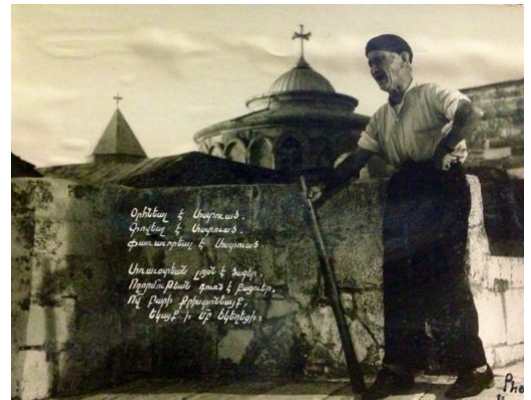
Առաւօտեան լոյսն է ծագեր,
Ողորմութեան դուռն է բացուեր,
Ո՛վ բարի Քրիստոնեայք,
Եկայք ի Սուրբ Եկեղեցի:

Դժբախտաբար սաղիմահայ մեր նոր սերունդը ծանօթ չէ այն խոնարհ մարդուն՝ վանքաբնակ Խորէն Ահարոնեանին, որ տաղաւարներուն գաւազանը ձեռքին, վանքին Տանիքը, Սուրբ Յակոբի գմբէթներուն դիմաց, առաւօտեան հինգին իր շարականի համար ստեղծուած անո՛ւշ ձայնով կ'արթնցընէր վանքաբնակ ժողովուրդը, եկեղեցի փութալու...:

Ան մեր մանկութեան Ձէնով Օհանն էր...

Չնայած տարիքով փոքր ըլլալուս, լաւ կը յիշեմ զինք ու եկեղեցական տօներուն դեռ կը լսեմ իր ձայնը Սուրբ Յակոբի դօղանջող զանգերուն հետ...:

Չկայ Խորէնը, չկայ այդ գեղեցիկ սովորութիւնը շարունակողը... Ժամանակը՝ ամենամեծ թշնամին կեանքի շատ բան փոխեց: Բարեբախտաբար ունինք այս նկարը առնուած Հրանդ Նազգաշեանի կողմէ:

Սուրբ Յակոբի զանգերն ու կոչնակը դեռ լսելի են վանքաբնակ ու անոր շուրջն ապրող ժողովուրդին... Շատ պատահած է, որ Երուսաղէմէն վերջնական հեռացած Սաղիմահայեր, Երուսաղէմի Հայկական Կաղանդի գիշերը հեռաձայնեն ճիշդ 12ին լսելու համար Սաղիմահային Նոր Տարին աւետող զանգերուն դօղանջը... Իսկ Դաւիթ Մարգարէի տօնին առաւօտը՝ Դաւիթ անուն ունեցողները կը հեռաձայնեն լսելու համար եկեղեցի հրաւիրող զանգերուն ձայնը:

2013ի Յունուար ամսուն դօղանջող զանգերը մէկ անգամ աւելի հնչեցին այս տարի՝ աւետելու համար Երուսաղէմի Հայոց 97րդ Պատրիարքին ընտրութիւնը: Այս տարի Նոր Տարին բերաւ Նոր Պատրիարք... Նոր Լուսարարապետ...:

Մեզի համար շատ կարևոր Հայ Երուսաղէմը իր առաջին պատրիարքը ունեցած է եօթներորդ դարուն յանձինս Աբրահամ Պատրիարքի, որ 629ին անձամբ գացած է Մեքքէ և Իսլամներու մարգարէէն ստացած հրամանագիր մը: Այդ հրամանագրին վրայ է, որ յետագային կը հիմնուի Օմար Խաթթապի և Սալահէտտինի Հայ Քրիստոնեաներուն տուած հրովարտակաները:

Սակայն կրօններու այս հայրենիքին կեանքի վերիվայրումներուն, պատերազմներուն, կրօնական խնդիրներուն մէջ երբեմն նահանջած, երբեմն զոհ գացած քոյր եկեղեցիներու խաղերուն, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութիւնը, նաև հրաշքով, մի շտ կանգուն մնացած է: Մեծ դեր խաղացած են անոր նուիրեալ գահակալները, անոնց ներդրումներն ու խիզախ քայլերը պահելու, պահպանելու սուրբ տեղերն ու աւանդութիւնները... Պատրիարքներու երկար շարքին մէջ առանձնապատուկ տեղ կը գրաւեն Պարոնտէր և Շղթայակիր Պատրիարքները, որոնց մասին և այդ ժամանակաշրջանին մասին միշտ ուզած եմ անդրադառնալ և հիմա լաւագոյն առիթը կը նկատեմ:

Հզօր մարդիկ, նուիրուած հոգևորականներ...

Երկուքն ալ այնպիսի ժամանակներու մէջ գահակալած են, որ կարելի է ըսել Աստուած զրկած է և ինչպէս չհաւատալ, որ մեր Վանքին բարեխօս Սուրբը՝ Սուրբ Յակոբը հզօր Սուրբ է: Ճիշդ է, ժամանակը կը ծնի հերոսը. այս պարագային ճիշդ անձերը, որոնք հոգևոր պատերազմներու մէջ հերոսաբար պայքարեցան յանուն մեր եկեղեցիին, մեր ազգին, մեր հաւատքին, մեզի հասած ժառանգութեան...:

16րդ դարու երկրորդ կէսին Անդրէաս բարեպաշտ Պատրիարքին օրով (+1589) կը ծաղկի ու կը զարգանայ Հայոց Պատրիարքութիւնը Երուսաղէմի մէջ: Ան իր մահէն վեց տարի առաջ իրեն աթոռակից կ'առնէ իր եղբորորդին Դաւիթ Եպիսկոպոսը, որ բարեպաշտ էր գործունեայ և գիտուն: Սակայն խառն էին ժամանակները և աւերիչ, պատերազմներուն պատճառով Երուսաղէմ այցելող ուխտաւորներուն թիւն ալ նուազած էր բնականաբար և վանքին եկամուտը, անոր կողքին անօրինաբար կ'աւելնային հարկերը: Դաւիթ Պատրիարք չդիմանալով այս բոլորին 1597ին կը մեկնի Ուրֆա, նաև օգնութիւն հաւաքելու միտումով: Սակայն չափազանց աղքատացած մեր եկեղեցին աւելի նեղ կացութեան կը մատնուի հարկադրուած գրաւի կը դրուին նոյնիսկ եկեղեցոյ թանկագին սպասները պարտատէրերու մօտ: Պարտքերը այնքան շատացած էին, որ Սուրբ Տեղերն ալ առնուած էին հայերուն ձեռքէն:

Սակայն Եկեղեցիին և Վանքին շահը վեր էր ամէն ցանկութենէ և փառքէ...:

1613ին ազգի մեծամեծներուն միջամտութեամբ և բոլորին համաձայնութեամբ Դաւիթ Պատրիարք կը հրաժարի Պատրիարքական Աթոռէն և Աթոռ կը բարձրանայ...

...Երուսաղէմէն շատ հեռու Գանձակի Սպիտակաշէն գիւղին մէջ Մարգար և Թուրվանտա Մարգարեան բարեպաշտ զոյգը 1560ին կ'ունենայ մանչ զաւակ մը, որ շատ փոքր հասակին կ'իջնայ թոնիրին մէջ և աստուածային հրաշքով կ'ազատի այրուելէ... Ծնողքը կ'ուխտէ մեծ նուէրներով զինք Երուսաղէմ զրկել երկրպագելու համար Սուրբ Տեղերը:

Սակայն իրենց ուխտը չտեսած շուտով կը մահանան Մարգարն ու Թուրվանտան: Քահանաներէն և ազգականներէն ծնողքին ուխտը իմացած Գրիգորը չափահաս ըլլալէ ետք, կը փութայ կատարելու զայն. միանալով Երուսաղէմ ուխտի մեկնող ուխտաւորներու:

Վերադարձին հարազատները կ'ուզեն, որ որք Գրիգորը ամուսնանայ և ունենայ իր ընտանիքը:

Սակայն ոչ միայն ծնողքին ուխտին հաւատարիմ մնալ ցանկացող երիտասարդը այլև հետևելով իր ներքին ձայնին կը հեռանայ ու կը հրաժարի աշխարհիկ կեանքէն... Դեռ ինքն ալ չէր գիտեր, թէ ծնողքին ուխտին հաւատարիմ մնացած իր ներքին ձայնը Հայ Երուսաղէմի այդ ժամանակաշրջանի փրկութիւնը պիտի ըլլար...:

1581ին դարձեալ կ'այցելէ Երուսաղէմ և ժամանակ մը ծառայելէ ետք Սուրբ Քաղաքին մէջ ուխտի կ'երթայ Հոռմ՝ Սուրբ Պետրոս և Սուրբ Պողոս Առաքեալներուն մասունքներուն երկրպագելու:

Վերադառնալով իր հարազատ երկիրը կ'աշակերտէ Պետրոս Կարկանեցիին (Սիսի ապագայ Կաթողիկոս), որ տեսնելով Գրիգորին հոգևոր նուիրուածութիւնն ու քաջութիւնը և անոնց կողքին ընդունակութիւնները՝ Երուսաղէմի կարգ մը գործերուն վերակացութիւնը կը յանձնէ անոր: Գրիգոր բժախնդրութեամբ կը մօտենայ իրեն վստահուած գործին թէև հեռու սակայն բաւական կը թեթևցընէ Երուսաղէմի Աթոռին վրայ ճնշող մտահոգիչ պարտքերը:

Անքննելի են Տիրոջ գործերը... Սպիտակաշէն գիւղին մէջ Թոնիրի կրակէն ազատած մանուկը իր հաստատուն կեցուածքով, շինարար աշխատանքներով, գործունէութեամբ և նուիրուածութեամբ, որ կը վարէր նաև խստակրօն կեանք մը, պիտի իյնար նաև Հայ Երուսաղէմին սպառնացող կրակներուն մէջ և թոնիրին կրակէն աստուածային հրաշքով ազատելուն նման, պիտի ազատէր Հայ Երուսաղէմը իր հակառակորդներէն, պարտքերէն. պիտի ցրէր Հայ Երուսաղէմի երկինքը ծածկող սև ամպերը:

Չափազանց խեղճ տնտեսական վիճակի մէջ էր մեր եկեղեցին այն օրերուն երբ Երուսաղէմ կը հասնի Գրիգոր Գանձակեցին, ոչ միայն Սուրբ Տեղերէն մեր որոշ իրաւունքները վերցուած էին մեզմէ, այլ գրաւի դրուած էին նոյնիսկ եկեղեցւոյ սպասները: Օրհնելու խաչ անգամ չկար, Աւետարան չկար կը յիշէ Սմէոն Լեհացին, Պատարագի համար կաշառք պիտի տայինք, որ խաչ վերցնէինք ապա վերադարձնէինք: Պատահած է, որ Զրօրհնէքին Մաշտոցի վրայի խաչը հանած են և ջուրը օրհնելէ ետք ետ փակցուցած:

Գրիգոր առանց ժամանակ կորսնցնելու կը լծուի աշխատանքի:

1604ին կը կատարէ Ս. Փրկիչ Վանքին և պարիսպներուն ամբողջական նորոգութիւնը:

1606ին կը ծառայէ իբրև լուսարար Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ:

1608ին կը նորոգէ Ս. Հրեշտակապետաց Վանքը:

1610ին Ս. Յակոբը կ'ազատէ իր պարտքերէն:

Այստեղ հարկ է յիշել, որ այդ պարտքերէն ազատուելու անտանելի դժուար գործին մէջ իրենց մեծ և անգնահատելի նպաստը բերած են խումբ մը մեծահարուստներ, որոնց յիշատակին մարմարեայ յուշարձան մը կանգնուած է Սուրբ Յակոբ Տաճարին մէջ:

Գրիգորին աշխատանքն ու նուիրուածութիւնը կ'արժանանայ մեծ գնահատանքի... Առ ի գնահատութիւն իր ջանասիրութեանն ու նուիրուածութեանը Պետրոս Կաթողիկոս սարկաւազութեան աստիճան կու տայ Գրիգորին. անոր հետ նաև, Հայոց մեծամեծներու և Երուսաղէմի Դաւիթ Արքեպիսկոպոսին համաձայնութեամբ, Երուսաղէմի իր հոգերով, պարտքերով կը յանձնուին Գրիգոր Սարկաւագին: Գրիգոր Սարկաւագի աշխատանքներուն արդիւնքը մեծ խանդավառութիւն կը ստեղծէ բոլորին մէջ: 1610ին բոլորին համաձայնութեամբ Դաւիթ Արքեպիսկոպոս կը հրաժարի և քահանայ օծելով Գրիգորը կը դնեն անոր տեղ:

Ստանձնելով Երուսաղէմի առաջնորդութիւնը Գանձակեցին նոյն թափով կը շարունակէ շինարարական և բարեկարգչական աշխատանքները:

1613ի Ապրիլ 5ին էջմիածինէն Աթոռակից Կաթողիկոս Աւետիսը գալով Երուսաղէմ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ եպիսկոպոս կը ձեռնադրէ բոլորին սէրն ու գնահատանքը վայելող Գրիգոր Քահանային:

Ան ոչ միայն սիրուած էր իր շրջապատէն, այլև Աստուծոյ ընտրեալն էր, որ պիտի զբաղեցնէր Երուսաղէմի Ս. Յակոբի Պատրիարքական Աթոռը...:

Իր գործով ու խօսքով իմաստուն Պատրիարքը մինչև վերջ շարունակեց իր գործունէութիւնը, ամէն աստիճանի բարձրացում ոչ թէ դադար տուաւ կամ կանգնեցուց անոր աշխատանքը, այլ նոր եռանդ ու թափ տուաւ իր գործունէութեան: Իր ներքին ձայնը ոչ թէ Աթոռին հասնելու ձգտումն էր, այլ Հայ Եկեղեցիին ծառայելը: Պատրիարք ընտրուելէն ետքն է, որ ամբողջովին կը նորոգէ Վանքը: Շինել կուտայ Յորենաթաղն ու Շորաթաղը: Յարատևօրէն կը պաշտպանէ մեր իրաւունքները ընդդէմ լատիններուն, որոնք փորձած են միշտ իրաւագրկել մեզ: 1627ին դատարանի առջև կը հաստատէ թէ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՎԱՆՔԸ ՀԱՅՈՑ ԴԱՐԱԻՈՐ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ Է:

1632ին կ'ընդարձակէ Սուրբ Յարութեան Վերնատան մէջ երկրորդ Գողգոթայի Մատուռը: Իր կատարած շինութիւններով կ'ընդարձակուի նաև Բեղթեհէմի Սուրբ Ծննդեան Վանքը:

1641 թուականէն Պարոնտէր անունը կը դառնայ անբաժան մասը իր անունին: Պէթնալա գիւղին մօտ կը գնէ այգիներ, ձիթաստաններ, որոնք իր անունը կը կրեն «Պարոնտէր» և ուրկէ մինչև այսօր Հայոց Վանքը իր ձէթն ու ձիթապտուղը կ'ապահովէ:

Իր մասին կ'ըսեն, թէ եղած է շատ բարի ու առաքինի և սուրբ վարքի տէր մարդ, գիշեր-ցերեկ կ'աշխատէր, քիչ կ'ուտէր, քիչ կը քնանար, գիշերները կ'աղօթէր և քնանալու ժամանակ քուրձ կը հագուէր: Կու տար շինիչ և իմաստուն քարոզներ:

Այդ եղած է այնքան իմաստուն, որ իր մահէն առաջ կանչելով միաբանութիւնը նշանակած է նաև իր յաջորդը:

Իր սրբանուէր կեանքը վերջ կը գտնէ 1645 Սեպտեմբեր 10ին, յոգնատանջ մարմինը կ'ամփոփուի Ս. Փրկիչ Վանքի գաւիթը:

Գրիգոր Շղթայակիր Պատրիարք

Իսկ իր ողջութեանը Երուսաղէմ այցելած Սիմէոն Լեւոսի դպիրը այսպէս կը նկարագրէ Պարոնտէր Պատրիարքին. «Այր մեծ, յաղթանդամ և հսկայածև, սրբասնեալ և եօթնարփի շնորհօք լցեալ...»:

Նոյնպիսի դժուար և ծանր օրերու մեծ Պատրիարք մը եղած է Գրիգոր Շղթայակիր Պատրիարքը:

Մահտեսի Աւետիքին և Ճոհարին որդին ապագայ Գրիգոր Շղթայակիր Պատրիարքը ծնած է 1670ին Շիրուանի (Բաշէշ) մէջ: Աշակերտած է մեծանուն Բաղիշեցի Վարդան Վարդապետին Ամրտօլու Վանքին մէջ: Իր վարդապետին մահէն ետք 1704ին արդէն Գրիգոր Եպիսկոպոս կը հեռանայ Վանքէն քանի մը ընկերներով և կը ստանձնէ Տարօնի Սուրբ Կարապետ Վանքի առաջնորդի պաշտօնը:

1710ին ահաւոր երկրաշարժի մը հետեանքով կը կործանի եկեղեցիին գմբէթը և մեծ վնասի կ'ենթարկուին նաև շատ շէնքեր: Գրիգոր Եպիսկոպոս 1711-1716 կը կատարէ երկար և տաժանելի ճամբորդութիւններ դիմելով հանգանակութեան, որպէսզի փակէ վերանորոգման պատճառով առաջ եկած պարտքերը:

1715ին դեռ շրջագայութիւններու մէջ կը հոշակուի Երուսաղէմի Պատրիարք:

1717ին Պոլիսէն կը դրկէ իր անդրանիկ կոնդակը իբրև Պատրիարք՝ Երուսաղէմացի Յովհաննէս (Հաննա) վարդապետը կարգելով իրեն լիազօր փոխանորդ:

Լաւ չէին ժամանակները, Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Վանքը դարձեալ ծանր պարտքերու տակ էր... 1718ին Գրիգոր Պատրիարք շղթայ մը կ'անցընէ վիզէն ու կը յայտարարէ, թէ վիզէն պիտի չհանէ մինչև փակէ Սուրբ Յակոբ Վանքի պարտքերը: Այս պատճառով ալ կը ճանչցուի Գրիգոր Շղթայակիր Պատրիարք: Անզուգական մակդիր մը, որուն մէջ կ'ամփոփուին իր նուիրուածութիւնն ու հոգածութիւնը, :

Երուսաղէմի Սուրբ Յարութիւն տաճարը նորոգութեան մէջ էր: Յոյներն ու լատինները գիտնալով հայոց ծանր վիճակը ամէն ձևի կը դիմեն, որ հայերը դուրս մնան նորոգութեան մասնակցելէ և այդպիսով կորսնցընեն իրենց իրաւունքները: Շղթայակիրի կրած շղթան շատ ծանր էր... ոչ միայն դրամ չկար Ս. Յակոբի գանձատան մէջ այլ ծանր պարտքեր կային. սակայն յոյսն Աստուծոյ վրայ դնողը երբեք ամօթով չիմնար... Շղթայակիր լուր կը դրկէ Հաննա վարդապետին անպայման մասնակցիլ նորոգութեան... և ինք միւս պարտքերուն կողքին կը հասցընէ նաև Սուրբ Յարութեան Տաճարի նորոգութիւնը հոգալու ծախքերը 1718-1721:

1721 Փետրուար 12ին կը հասնի Երուսաղէմ: Անմիջապէս կը ձեռնարկէ շինարարական աշխատանքի: Կը կանգնէ Ս. Յակոբեանց Տաճարի Աւագ Սեղանին փառաւոր խաչկալը: Կը նորոգուին երկուտասան Առաքելոց, Ս. Ստեփանոսի, Ս. Էջմիածնի, Ս. Թէոդորոսի եկեղեցիները և Ս. Հրեշտակապետաց, Ս. Ծննդեան, Ս. Փրկչի և Յոպպէի վանքերը: Քանի մը հասութաբեր կալուածներ կը գնէ Յոպպէի մէջ, որոնք կ'արձանագուին Ս. Յակոբի անուան տակ:

Յատուկ ուշադրութեան կ'արժանանան ձեռագիրները և Կ. Պոլսէն կը հրաւիրուի յայտնի տպագրիչ Գրիգորը, որ նորոգէ ու կազմէ շատ մը հին և թանկագին մատեաններ:

Ութ հարիւր քսակի հասնող հսկայական պարտքերը ի վերջոյ կը փակուին և Երուսաղէմի միաբանութեան, Պոլսոյ Յովհաննէս Կոլոտ

Պատրիարքին և Կաթողիկոսին խնդրանքով Շղթայակիր Պատրիարքը վիզէն կը հանէ պատմական շղթան, որն այսօր կախուած է Ս. Ստեփանոսի Մկրտութեան աւազանին պատէն:

Պարտքերը փակուած էին... Շղթան հանուած էր մեծ Պատրիարքին վիզէն, սակայն անոնք պատճառներ չէին, որ գործը դադրի: Հեռատես Պատրիարքը Ս. Յակոբ Վանքին շուրջը գտնուող տուններ և հողեր կը գնէ, կը միացընէ վանքին և անոնց շուրջը կառուցել կու տայ ամուր և բարձր պատեր:

Իր խաղաղասէր բնաւորութեամբ Զատիկի շրջանին ծագող խռովութիւններու առաջքը առնելու համար բանակցութիւններ կ'ունենայ Յոյներուն հետ:

Սակայն հակառակ այդ բոլորին և համաձայն իրենց բնաւորութեան, շատ չանցած Յոյները կ'ուզեն Ս. Յակոբը խլել Հայոց ձեռքէն: Շղթայակիր 1736ին կը մեկնի Պոլիս և իր մեծ գործակցին և բարեկամին Յովհաննէս Կոլոտ Պատրիարքի և Մուրատեան Յարութիւն Ամիրայի գործակցութեամբ կը յաջողի ազատել Վանքը Յունաց ոտնձգութենէն:

Վերադարձէն քիչ ետք Փետրուար 12ին կը վախճանի իր մտերիմ՝ Կոլոտ Պատրիարքը, որուն մահը շատ ծանր կը տանի Շղթայակիր:

Կը շարունակուին նորոգութիւնները: Կը նորոգուին սեղանատունը (1741) և վանքին արևմտեան ճակատը: Իսկ 1743ին կը շինուին դարպասատունը և Հայոց Վանքի փառաւոր աւագ դուռը, որն իր խոշոր բանալիով կը շարունակէ զարմացընել զթօսաշրջիկները և հակառակ շատ մը փոփոխութիւններու դեռ կը շարունակուի փակուիլ ամէն գիշեր ժամը տասին:

1749 Փետրուար 12ին վերջ կը գտնէ նաև Շղթայակիր Պատրիարքին հարուստ կեանքը: Անոր շիրիմը կը հանգչի նոյնպէս Սուրբ Փրկիչ Վանքի գաւիթին մէջ Պարոնտէր Պատրիարքին կողքին:

Իր մասին ըսուած է. «Սրբազան Վեհը շատ աղքատասէր և ողորմած էր, միշտ նպաստ կու տար կարօտեալներուն, յայտնի և ծածուկ, թէ ազգակիցներուն և թէ օտարներուն. և այդ բարեգործութիւնը կ'ընէր ոչ թէ Ս. Աթոռի արդիւնքներէն, այլ իր ժամուցէն, զոր իր պատարագ մատուցանելուն առթիւ կու տային իրեն իբրև «յիշէք»: Ճգնազգեաց կեանք մը կը վարէր ան, Սուրբ Աստուածածնի Վերափոխման Տօնին վեց օր անոր գերեզմանը կ'երթար ու կու գար հետիոտն և բոպիկ ոտքով»:

Շղթայակիր Պատրիարքի կեանքին մէջ երեք Փետրուար 12ներ կը յիշուին: Իր մուտքը Երուսաղէմ, իրեն շատ մտերիմ Կոլոտ Պատրիարքի մահը և իր վախճանումը:

Այսօր, ինչպէս ըսինք, երկու շիրիմ իրար կողքի կը հանգչին Սուրբ Փրկիչ Վանքի գաւիթին մէջ: Կ'ուզեմ մէջբերել Ամենայն Հայոց Բանաստեղծ՝ Յովհաննէս Թումանեանէն քառեակ մը.

Երկու շիրիմ իրար կից,
Յաւերժական լուռ դըրկից
Թախծում են պաղ ու խորհում
Թէ՛ ի՛նչ տարան աշխարհքից:

Իսկ ով ինչ տարաւ որ իրենք տանէին, քանի կաթողիկոսներ ու պատրիարքներ, արքաներ ու նախագահներ, հարուստներ ու մեծահարուստներ պարզապէս գացին այս աշխարհէն... բայց Ռ Վ Ի ՆԶ ԶԳԵԾ՝ անոնք են որ կը յիշուին ու պիտի յիշուին... մենք դեռ կը վայելենք այս երկու Պատրիարքներուն, այս երկու հսկաներուն բարիքները, անոնցմէ մեզի ժառանգ մնացած հարստութիւնները... ամէն հայ և մանաւանդ Սաղիմահայ պարտի գիտնալ անոնց կեանքի պատմութիւնն ու գործունէութիւնները, ամէն հոգեւորական պարտի առաջնորդուիլ անոնց նուիրուածութեամբն ու հոգատարութեամբը...

Յովհաննէս Կոլոտ Պատրիարք

2013ի նոր Տարին Հայ Երուսաղէմին բերաւ նոր Պատրիարք յանձինս՝ Նուրհան Արքեպիսկոպոս Մանուկեանի և նոր Լուսարարապետ յանձինս՝ Սևան Արքեպիսկոպոս Ղարիպեանի: Թող վերոյիշեալ Մեծերուն օրհնութիւնը ըլլայ իրենց վրայ և անոնց բարեխօսութեամբ... մեր աղօթքները հասնին Տիրոջը, որ խաղաղութեամբ դեկավարուի մեր Փոքրիկ Հայաստանը, որ Հայ Երուսաղէմը արթննայ իր թմբիրէն...

Ինչպէս փորձը ցոյց տուած է պայքարներն ու խնդիրները, վէճերն ու անհասկացողութիւնները, որներն ու վրէժները սպառում են պարզապէս... ոչինչի հասնող ժամավաճառութիւն... գոյութիւն ունի Սուրբ Պայքար, որուն համար իրենց ողջ կեանքը նուիրեցին ու մահուընէ ետք յաւերժ կ'ապրին մեր մէջ Պարոնտէր ու Շղթայակիր Պատրիարքները... որոնք Քրիստոսի Յարութիւն առած այս Սուրբ Քաղաքին մէջ, անդունդի եզրին կանգնած ժամանակաշրջաններու Հայ Երուսաղէմին տուին ՅԱՐՈՒՄԻՆ...:

Երկու շիրիմ իրար կից,
Հոն կը հանգչին շատ հանգիստ,
Անոնք գիտեն ի՛նչ ձգեցին
Դարաւոր ՀԱՅ ԵՐՈՒՄԻՆ...:

Հեղինակութեամբ և Պատրաստութեամբ՝ Անուշ Նազգաշեանի
Հեռ: 054 464 29 09

Email: anakashian61@hotmail.com
www.issuu.com/anoushn

